

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Teze bakalářské práce

**Vývoj nezaměstnanosti na Nymbursku a možnosti jejího
snižování**

Daniela Piskačová

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn:

Bakalářská práce se zabývá analýzou vývoje podílu nezaměstnaných osob na Nymbursku v letech 2004 - 2014 k 31. 12.

Na začátku práce jsou popisovány teoretické skutečnosti, týkající se problematiky nezaměstnanosti, poté je popisována celková charakteristika regionu Nymburk, její zaměstnavatele na okrese, dopravní obslužnost a občanská vybavenost. Vlastní část je věnována dosažené analýze výsledků na Nymbursku, kde je sledován vývoj podílu nezaměstnaných osob, vývoj počtu uchazečů, vývoj počtu volných míst, predikování vývoje pro rok 2015 a aktivní politika zaměstnanosti. V poslední části práce je zhodnocení dosažených výsledků včetně možných opatření.

Klíčová slova: nezaměstnanost, zaměstnanost, trh práce, úřad práce, politika zaměstnanosti, míra nezaměstnanosti, rizikové skupiny

Úvod:

Téma bakalářské práce bylo zvoleno vzhledem k situaci, ve které se společnost nachází. Problém nezaměstnanost stále narůstá díky ekonomické krizi a její dopady působí na celou společnost, ať už přímo nebo nepřímo. Je to i sociální problém, se kterým je možné se denně setkat. Ztráta zaměstnání je pro mnoho lidí velmi nepříjemnou událostí a vyskytuje se ve všech skupinách obyvatelstva. Sociálně slabé skupiny, které jsou nejvíce ohroženy, mají větší problém sehnat práci.

Cíl:

Cílem bakalářské práce je statistická analýza vývoje vybraných ukazatelů nezaměstnanosti na Nymbursku v letech 2004 - 2014.

Prvním cílem je charakteristika nezaměstnanosti a její souvislosti a dále charakteristika regionu Nymburk. V bakalářské práci budou analyzovány ukazatele týkající se podílu nezaměstnaných osob, počtu uchazečů o zaměstnání, počtu volných míst a počtu uchazečů na 1 volné pracovní místo. Zjištěná data vycházejí z dostupných materiálů Ministerstva práce a sociálních věcí, z Úřadu práce Nymburk (výroční zprávy), z knihovny ČZU a z Českého statistického úřadu. V práci je používána metoda časových

řad a elementární charakteristika časových řad, do kterých patří 1. absolutní diference, 2. absolutní diference, řetězový index a bazický index.

Metodika:

Pro literární rešerši bylo čerpáno ze zdrojů, které jsou uvedené v seznamu literatury. Vytvořená databáze byla statisticky vyhodnocena pomocí metod z oblasti časových řad a indexní analýzy. Podkladové údaje pro praktickou část byly čerpány převážně z internetového portálu Ministerstva práce a sociálních věcí, z databáze Českého statistického úřadu, z krajského a z okresního úřadu práce. Konkrétní zhodnocení vývoje podílu nezaměstnanosti bylo vypočteno pomocí nové metodiky podílu nezaměstnaných osob na Nymbursku počínaje lednem 2013, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 - 64 let ze všech obyvatel. Na stránkách MPSV je už od roku 2004 možné nalézt přepočítané údaje na podíl nezaměstnaných osob, které jsou v práci používány. Do bakalářské práce byla zahrnuta i struktura počtu uchazečů o zaměstnání a volná pracovní místa.

Návrhy a doporučení:

Bylo prokázáno, že na Nymbursku je velký podíl nezaměstnaných osob. Jedním z důvodů je velký počet absolventů, kteří nemohou získat svá uplatnění bez získané praxe, neochotě přizpůsobit se novým podmínkám, učit se novému a hlavně nesouladu mezi kvalifikací absolventů a poptávkou na trhu práce. Mnoho studentů na středních školách má minimální nebo žádnou praxi a tudíž po ukončení studia problém s uplatněním na trhu práce. Současná situace by se dala řešit kvalitním přijímacím řízením na střední a vysoké školy. Regulací počtu a zaměření středních škol a odborných učilišť na základě poptávky pracovního trhu. Umožněním praxí v průběhu studia na středních i vysokých školách. Na Nymbursku je vcelku pestrá nabídka pracovních pozic, bohužel uchazeči z rizikových skupin nejsou na tyto pozice připravení nebo nejsou pro ně vhodní.

Dopravní obslužnost je v okrese velmi dobrá díky dálnici D11 a obchvatu kolem města Poděbrady a Nymburk. V některých částech okresu je problém se zajištěním dostatečné autobusové dopravy. Je to především problém pro ty, kteří nemají vlastní dopravní prostředek. Určitě by bylo vhodné dopravu na Nymbursku posílit, díky čemuž by vznikla jednak nová pracovní místa a pro některé uchazeče o zaměstnání by se vyřešil

problém s dostupností. Dále by bylo určitě vhodné, aby ÚP aktivně využíval možnosti zapojení se do projektů ESF. V posledních čtyřech letech byl zaznamenán pokles Společensky pracovních míst a Příspěvků na provoz chráněných pracovních míst a dílen až na 0. V této oblasti má ÚP určité rezervy, které by napomohly zlepšení řešení celé situace. Vzhledem k aktivní politice zaměstnanosti na Nymbursku jsou dopady na podíl nezaměstnaných osob podle možností eliminovány.

Nastává zde velmi důležitá otázka, zda se lze v současné době s výše uvedenými problémy vypořádat a jak je možné vzniklou situaci řešit.

Závěr:

Obsah práce byl zaměřen na analýzu trhu práce v závislosti na podílu nezaměstnaných osob s využitím dokumentace Úřadu práce v Nymburce. Na Nymbursku je podíl nezaměstnaných osob poměrně vysoký a zaměstnanost díky počtu uchazečů stoupá.

Na základě provedené analýzy, bylo zjištěno, že na Úřadu práce v Nymburce bylo evidováno nejvíce uchazečů o zaměstnání v roce 2013, což bylo 5538 uchazečů a volných pracovních míst bylo pouze 440. Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo bylo 12,6. V tomto roce byl zaznamenán nejvyšší podíl nezaměstnaných osob na okrese, který činil 8,0%. V roce 2013 se rušilo mnoho pracovních míst a bylo evidováno i mnoho absolventů, kteří nenacházeli svá uplatnění. Nymburský okres nabízí mnoho středních škol, ale poptávka je nižší než počet absolventů a neodpovídá potřebám trhu práce.

Naopak nejnižší podíl nezaměstnaných osob byl v roce 2008, který činil pouhé 4,3%. V roce 2008 zde vstoupily na trh práce hned dvě firmy, které nabízely nové pracovní pozice. První společností byla firma LINDE +WIEMANN CZ, s.r.o. a druhou byla Parker-Hannifin s.r.o.. Nejmenší počet uchazečů o zaměstnání byl zaznamenán v roce 2007. V tomto roce byla otevřena nová průmyslová zóna Nymburk-sever, kde vzniklo 90 nových pracovních pozic. Oproti nejmenšímu počtu uchazečů bylo nejméně evidovaných volných pracovních míst v roce 2010. V tomto roce zaznamenal problémy zaměstnavatel TPCA, který je jedním z největších zaměstnavatelů na okrese s poptávkou po automobilech a byl donucen uzavřít značnou část výroby. Počet volných míst poklesl na pouhých 172 míst.

V okrese Nymburk byla využívána i aktivní politika zaměstnanosti. Rekvalifikaci v roce 2014 využívalo 381 uchazečů, kdy byl podíl nezaměstnaných osob opravdu vysoký.

Dalším nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti byly veřejně prospěšné práce. Nejnižší počet uchazečů o tato místa byl v roce 2007, kdy bylo pouhých 23 uchazečů. V tomto roce byl i nízký podíl nezaměstnaných osob a i mnoho volných pracovních míst. Největší počet uchazečů o veřejně prospěšné práce byl zaznamenán v roce 2014, kdy byl i nejvyšší počet uchazečů o zaměstnání. Mezi další významný nástroj aktivní politiky patří SÚPM, kdy nejvyšší počet uchazečů byl evidován v roce 2006 a nejnižší v roce 2013 z důvodu většího zájmu o samostatně výdělečnou činnost, ve které podniká čím dál více osob. Dalším nástrojem jsou projekty ESF. Tyto projekty se začaly realizovat až v roce 2007, kdy bylo zaznamenáno nejvíce uchazečů. Na Nymbursku se nachází málo Příspěvků na provoz chráněných pracovních míst a dílen, které v současnosti nezaměstnávají nikoho, protože od roku 2012 dochází k vymezení CHPM. Úřad práce by měl stále více podporovat své uchazeče, více se zapojovat do programů ESF a podporovat stávající zaměstnavatele.

Seznam literatury:

Mareš, P.: Nezaměstnanost jako sociální problém. Praha, Sociologické nakladatelství, 2002. ISBN 80-86429-08-3

Buchtová, B. : Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém. Praha, Grada Publishing, 2002. ISBN 80-247-9006-8

Fuchs, K. Nezaměstnanost v ekonomické teorii. Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém 1.vydání Praha: Grada publishing, 2002. s. 57 – 74. ISBN 80-247-9006-8.

Kotíková, J., Vlach, J., Průša, L.: Regionální analýza a koncepce zaměstnanosti, trhu práce a sociální péče.

Helísek M.: Makroekonomie pro bakalářské studium, 1998, Melandrium, ISBN 80-86175-02-2

Internetové zdroje:

<http://www.portal.mpsv.cz>

<http://www.czso.cz>

<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/stro>